

ΘΕΟΛΟΓΟΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΙΑΣ ΖΩΗΣ

Αίρέσεις: ένα ποιμαντικό καί κοινωνικό πρόβλημα

(Α' μέρος)

Τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Οἰκονόμου
κ. Ἀνδρέα Γκατζέλη

Συνεργάτη τοῦ γραφείου ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων
τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ποιός εἶμαι; ἀπό ποῦ ἔρχομαι; ποῦ πηγαίνω; ποιό τό νόημα τῆς ζωῆς καί ποιό τό νόημα τοῦ θανάτου; Ὁ ἄνθρωπος ἀναζητᾷ διακαῶς πειστική ἀπάντηση στά ὑπαρξιακά του ἐρωτήματα. Μέχρι πρὶν λίγα χρόνια τίς ἀπαντήσεις γιά ὅλες τίς ὑπαρξιακές ἀγωνίες του, τίς ἀναζητοῦσε μέσα στό χώρο τῆς Ἐκκλησίας. Σήμερα τά πράγματα ἔχουν ἀλλάξει ριζικά καί ἡ ἀναζήτηση τοῦ νοήματος τῆς ζωῆς γίνεται μέ ἄλλους τρόπους καί σέ ἄλλους χώρους. Ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος παρατηρεῖ πολύ εὐστοχα:

«Μιά πραγματική “ὑπεραγορά-θρησκεία” προσφέρει στόν “καταναλωτή” ποικιλία κοσμοθεωριῶν καί θρησκευτικῶν ἢ ψευδοθρησκευτικῶν συνταγῶν πού ἀναφέρονται σέ ὅλους τούς τομεῖς τῆς ζωῆς καί δίνουν λύσεις σέ ὅλα τά προβλήματα, οἰκογενειακά, ἐπαγγελματικά, κοινωνικά, ἐθνικά, παγκόσμια».¹

Ἡ ἀνάπτυξη τῆς σύγχρονης τεχνολογίας ἔδωσε στόν καθένα τήν δυνατότητα νά ἔχει ἄμεση πρόσβαση σέ ὅποιαδήποτε πληροφορία θέλει καί χρειάζεται. Σύγχρονος θεολόγος καθηγητής ἐπισημαίνει:

«Ἡ τηλεόραση, τό διαδίκτυο καί λιγότερο τό ραδιόφωνο, ἀποτελοῦν τίς κύριες χοάνες, οἱ ὁποῖες διοχετεύουν ὅλη τή γνώση καί τήν πληροφορία τοῦ κόσμου σέ κάθε πολίτη σέ ὅποιοδήποτε σημεῖο τοῦ πλανήτη.....Εἶναι γνωστό πόσο εὐκόλο εἶναι σήμερα νά προσλάβει ὁ οἰοσδήποτε γνώση ἢ πληροφορία πού πρὶν λίγα χρόνια θά κοπίαζε πολύ νά τήν ἀποκτήσει. Μέχρι πρὶν λίγες δεκαετίες θρησκευτικές ἀντιλήψεις διαδίδονταν μόνο μέσω τῶν ἱεραποστόλων».²

Τό πέρασμά μας στήν ἐποχή τῆς Μετανεωτερικότητας καί ἡ ἀλλαγή τῆς νοοτροπίας καί τοῦ τρόπου σκέψης πού αὐτή συνεπάγεται, μετέτρεψαν τήν πίστη καί τήν ἐπικοινωνία μέ τόν Θεό σέ ἰδιωτική ὑπόθεση. Αὐτή ἡ στάση ζωῆς ὀδηγεῖ τόν κάθε ἄνθρωπο νά ἐπιλέγει ἀπό τίς προσφερόμενες θρησκείες καί ἰδεολογίες ὅ,τι τόν ἐνδιαφέρει καί τοῦ ταιριάζει κατασκευάζοντας ἔτσι τήν δική του θρησκεία. Ὁ π. Κυριακός Τσουρός, γραμματέας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Αἰρέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, γράφει σχετικά μέ τό θέμα:

«Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος συχνά θέλει νά φτιάξει μιά θρησκευτική πίστη καί ἕναν Θεό στά μέτρα του. Δυστυχῶς, ἡ τάση αὐτή δέν λείπει καί ἀπό μερικούς χριστιανούς. Ἐπιλέγουν μερικές φορές τί ἀπό ὅλη τή χριστιανική πίστη θά ἀποδεχθοῦν καί ποιά λατρευτική σχέση θά ἔχουν μέ τήν Ἐκκλησία. Ἔτσι, δημιουργοῦν ἕναν δικό τους τύπο χριστιανικῆς πίστεως, ἀποσπασματικό... Ἡ κατάτασση αὐτή ἐπιδεινώνεται ἀπό τήν ἄποψη πού καλλιιεργεῖται συχνά ὅτι ἡ θρησκεία εἶναι ἰδιωτική ὑπόθεση. Ὁ χριστιανός ὀδηγεῖται συχνά σέ ἕναν «ἰδιωτικό χριστιανισμό». Θρησκεύει ἰδιωτικά καί ὄχι ἐκκλησιαστικά. Ἀποτέλεσμα εἶναι νά μὴν ἐκκλησιάζεται, νά μὴν κατηχεῖται, νά μὴν διαπνέεται ἀπό τό γνήσιο ὀρθόδοξο φρόνημα».³

Αὐτές τίς καταστάσεις ἐκμεταλλεύτηκαν πολλές ὀργανώσεις ἀμφιβόλου προελεύσεως. Οἱ ὁμάδες αὐτές ἀποκρύπτουν τόν ἀληθινό τους σκοπό πίσω ἀπό διάφορα προσωπεῖα. Παρουσιάζονται μέ παραπλανητικά ὀνόματα καί ἐπαγγέλλονται τήν εὐτυχία καί τήν σωτηρία σέ ὅποιον τίς ἀκολουθήσει. Οἱ προσφορές εἶναι πολλές καί ποικίλες. Μεταξύ αὐτῶν εἶναι:

Ἡ «γνώση»

Ἡ «ἀπόκρυφη ἐπιστήμη»

Ἡ «ἄμεση γνώση»

Ἡ «δύναμη»

Τό «δραστικό τελετουργικό»

Ἡ «εἴσοδος στήν τάξη τῶν ἐκλεκτῶν»

Ἡ «ἀνοδος στήν ἱεραρχία»

Οἱ «εὐκόλες λύσεις»

Ἡ «οἰκοδομή τοῦ Νέου Κόσμου».⁴

Μέ αὐτές καί μέ ἄλλες παρόμοιες προσφορές οἱ διάφορες ομάδες προσπαθοῦν νά παγιδεύσουν τά θύματά τους καί νά τά ὀδηγήσουν σέ ἀπόλυτη ἐξάρτηση καί ὑποταγή.

Ἡ οἰκογένεια βλέπει τό ἀγαπημένο μέλος της νά μεταμορφώνεται δυσάρεστα. Ἀλλοιώνεται πλήρως ἢ προσωπικότητα τοῦ θύματος. Ἀλλάζει πρὸς τό χειρότερο ὁ χαρακτήρας του. Σκληραίνει ἀπάνθρωπα ἢ συμπεριφορὰ του.

«Στό Διεθνές Συνέδριο *Cults and Society, cults a Social Problem* (27-29.11.1987) ὁ ψυχίατρος *Louis Jolyon von West*, σέ ἀνακοίνωσή του ἀναφέρθηκε στίς λεπτές ἀλλαγές πού πραγματοποιοῦνται στήν προσωπικότητα τῶν θυμάτων τῶν διαφόρων ὀλοκληρωτικῶν αἰρετικῶν καί κοσμοθεωριακῶν ομάδων. Ὁ *von West* λέγει πὼς ὑπάρχουν ἀλλαγές στό σύστημα ἀξιῶν καί ἐλάττωση τῆς διανοητικῆς εὐστροφίας: ἀλλαγές διαθέσεως καί συναισθηματικῶν καταστάσεων, παιδική παλινδρόμηση καί ἐξάρτηση, σωματικές ἀλλαγές πού ἔχουν σχέση μέ τήν πρακτική τῆς ομάδας, τελικά δέ τυπικές ψυχοπαθολογικές ἀλλαγές».⁵

Σέ φυλλάδιο τό ὁποῖο ἐξέδωσε ἡ Πανελλήνια Ἐνωση Γονέων, γιά τήν προστασία τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Πολιτισμοῦ, τῆς Οἰκογενείας καί τοῦ Ἀτόμου, ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἐμπλοκή ἑνὸς ἀνθρώπου σέ τέτοιου εἴδους ὀργανώσεις μπορεῖ νά ὀδηγήσει:

- Στόν περιορισμό τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀνθρώπου, σέ κάποιους τομεῖς δυνατοτήτων τῆς ζωῆς καί τῶν πτυχῶν της.
- Στήν ἀπώλεια τῆς ιδιαίτερης προσωπικότητάς του καί τόν προσανατολισμό του σέ ἀκραία ἐσωστρέφεια.
- Στήν ψυχική ἐπιστροφή του στήν παιδική φάση (παλιμπαιδισμό).
- Στήν ἀπώλεια τῆς ρεαλιστικῆς του ἰκανότητας νά ἀποφασίζει καί νά κρίνει.
- Σέ βασανιστικά συναισθήματα φόβου, ἐνοχῶν καί ντροπῆς.
- Σέ ψυχική καί σωματική ἐξάντληση μέσα ἀπό μία ὑπερβολικά βεβαρημένη διαβίωση.
- Σέ καθυστέρηση καί ἐγκατάλειψη τῶν σπουδῶν του καί τῆς ἐπαγγελματικῆς του ἐξέλιξης, καθὼς καί σέ ἀνεπαρκῆ κοινωνική

ἀσφάλιση.

- Σέ διακοπή τῶν δεσμῶν του καί τῶν εὐθυνῶν του ἀπέναντι στοὺς φίλους καί στήν οἰκογένεια.
- Στήν ἀπώλεια τοῦ κύκλου γνωριμιῶν ἐκτός ὀργάνωσης.
- Στήν ἀπώλεια τῶν ἀναγκαίων γιά τήν ζωή οἰκονομικῶν πόρων καθὼς καί τῆς αἰσθητικῆς ἀξίας τῆς ἰδιοκτησίας.
- Στή διαστρέβλωση τῆς ὀρθῆς «θρησκευτικῆς ἐμπειρίας».
- Στή δυνατότητα ἄσκησης πίεσης σέ βάρος του, ἀπό τήν Ὄργάνωση, λόγω ἰδιαίτερων εὐαίσθητων προσωπικῶν του στοιχείων, πού αὐτὴ διατηρεῖ.
- Στόν περιορισμό τῆς δημοκρατικῆς του ἐλευθερίας νά ἀποφασίζει καί νά ἐνεργεῖ.
- Σέ ψυχικές καί ψυχοσωματικές διαταραχές (στή σκέψη, στή συγκέντρωση, στό συναισθηματικό κόσμο, στήν ἀντοχή καί στήν γλώσσα).⁶

(Τὸ κείμενο ὀλοκληρώνεται στό ἐπόμενο φύλλο)

1 π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, *ΝΕΟΦΑΝΕΙΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΙΚΕΣ ΛΑΤΡΕΙΕΣ ΣΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ*, Ἐκδόσεις ΔΙΑΛΟΓΟΣ, Ἀθήνα 1995, σ.12.

2 Λάμπρου Κ. Σκόντζου, Θεολόγου – Καθηγητοῦ, *Σύγχρονες μορφές ποιμαντικῆς ἀντιμετώπισης τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων*, Πρακτικά ΚΑ' Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἱρέσεων καί παραθρησκείας, Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ΑΘΗΝΑΙ 2011, σ. 51-52.

3 π. Κυριακός Τσουρός, *ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ*, ἐκδ. ΕΝΝΟΙΑ, σ.64-65.

4 π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, μνημ. ἔργο, σ. 18-19.

5 π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, *Ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων*, ΑΘΗΝΑ 1996 σ. 87.

6 ἔνθ.ἀνωτ.

«ΛΟΓΟΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΕΙΑΣ ΖΩΗΣ»

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΙΣΤΕΩΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΥΠΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' 2021 – 2022

ΦΥΛΛΟ 8ο - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021